

2020-12-03

Till Statsrådet Lena Hallengren

Kopia till

Socialstyrelsen, Läkemedelsverket, Sveriges Kommuner och Regioner

Möjliggör för apoteksfarmaceuter att vaccinera mot Covid-19

Apoteken kan spela en viktig roll när en stor del av befolkningen snart ska vaccineras mot Covid-19. Farmaceuter är en välutbildad, men underutnyttjad resurs i hälso- och sjukvården. Idag får farmaceuter varken administrera eller ordinera vaccination, något som professionen bidrar med i flera andra länder, till exempel Danmark, Norge och Storbritannien.

Regeringen bör därför snarast ge Socialstyrelsen i uppdrag att ta fram regelförändringar för att möjliggöra för farmaceuter att vaccinera på apotek.

Apotekens och farmaceuternas roll under pandemin

Apoteken och farmaceuterna har under pandemin spelat en viktig roll som första instans för att vägleda patienter, tillhandahålla korrekt information och erbjuda receptfria läkemedel och andra produkter. Apoteken har på flera olika sätt säkerställt tillgången till läkemedel och har genom egenvårdsrådgivning bidragit till att sjukvården fått möjlighet att fokusera på de symtom som kräver bedömning av sjuksköterska eller läkare. Apoteken har under pandemin strävat efter att hålla öppet som vanligt och ge den service som medborgarna förväntar sig.

Apotek som vaccinationspunkt

Apoteken och farmaceuterna vill gärna bidra till den massvaccination mot Covid-19 som nu måste ske skyndsamt för att rädda liv. Förutom de vaccinationsmottagningar som redan finns på vissa apotek, kan apotek genom samverkan med både befintliga partners samt andra vaccinatörer erbjuda lokaler för vaccination.

Apotek är ofta belägna på platser som många människor har lätt att ta sig till. Många olika vaccinationspunkter i bra lägen innebär att risken för trängsel minskar. Apotekens dagliga leveranser från de större grossisterna innebär att vaccin kan distribueras i takt med att leveranserna når Sverige. Förutom att vaccinera kan apoteken också bidra med att ge information om vacciner, immunitet och biverkningar och identifiera riskgrupper som hämtar läkemedel på apotek.

Redan före pandemin erbjöds vaccination i apotekens lokaler genom samarbeten med vårdgivare. I dag finns möjlighet till vaccination på några hundratal apotek.

Farmaceuter som vaccinatörer på apotek

Nuvarande regelverk tillåter inte farmaceuter att administrera eller ordinera vaccination på det sätt som sjuksköterskor kan göra. Farmaceuter har inte heller i sin grundutbildning till receptarie respektive apotekare kompetens att administrera vacciner, men kan med vidareutbildning och certifiering för uppgiften, utveckla sin profession och bidra till hälso- och sjukvården genom att vaccinera på apotek. Det är vanligt i andra länder och ligger väl i linje med den kompetens som farmaceuter har som legitimerad yrkesgrupp i hälso- och sjukvården.

En snabb förändring av regelverket vore önskvärd för att möta hela samhällets behov av att skyndsamt vaccinera många på ett säkert sätt. Den stora mängden vaccinationer som nu ska genomföras innebär ett bra tillfälle för farmaceuter att också få praktisk träning under handledning av erfarna sjuksköterskor för att på sikt kunna arbeta självständigt med vaccinering.

Ökning av vaccinationer i framtiden

Genom att ge farmaceuter möjlighet att vaccinera på apotek utökas tillgängligheten till vaccination, vilket bidrar till en hög vaccinationsgrad i befolkningen. Vaccination mot Covid-19, influensa och ev. nya pandemier kommer bli allt viktigare med en åldrande befolkning.

Regeringen bör därför snarast ge Socialstyrelsen i uppdrag att ta fram regelförändringar för att möjliggöra för farmaceuter att vaccinera på apotek.

Johan Wallér
VD, Sveriges Apoteksförening

Sandra Jonsson
Ordförande, Sveriges Farmaceuter